

БУЛАТОВА
Марія Михайлівна

Директор Навчально-наукового олімпійського інституту
Професор кафедри історії та теорії олімпійського спорту
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Української академії наук

+38 (044) 287-68-21

dr.bulatova@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-6266-8618>

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Hq1kXcMAAAAJ&view_op=list_works&sort_by=pubdate

ОСВІТА

- 1981– Київський державний інститут фізичної культури; спеціальність: фізична культура і спорт; кваліфікація: викладач фізичного виховання
- 1984 – аспірантура Київського державного інституту фізичної культури
- 1990 – Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка; спеціальність: біологія; кваліфікація: викладач біології та хімії
- 1995 – докторантура Державного університету України з фізичного виховання і спорту

ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 1981–1993 – старший викладач, доцент кафедри теорії спорту Київського державного інституту фізичної культури (тепер Національний університет фізичного виховання і спорту України)
- 1993–2012 – директор навчально-оздоровчого комплексу «Олімпійський стиль»
- 1996–2001 – завідувач кафедри новітніх технологій у фізичному вихованні та спорті Українського державного університету фізичного виховання і спорту (тепер Національний університет фізичного виховання і спорту України)
- 2001–2003 – голова Державного комітету з фізичної культури і спорту України
- 2001–2008 – проректор Національного університету фізичного виховання і спорту України

- 2008–2012 – завідувач кафедри здоров'я, фітнесу і рекреації; професор кафедри здоров'я, фітнесу і рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України
- 2012–2015 – завідувач кафедри історії спортивного та олімпійського руху Національного університету фізичного виховання і спорту України
- 2015–2019 – завідувач кафедри історії та теорії олімпійського спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України
- з 2019 – директор Навчально-наукового олімпійського інституту НУФВСУ

ДИСЕРТАЦІЙНІ ПРАЦІ

- 1984 – дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Оптимізація тренувального процесу на основі вивчення потужності й економічності системи енергозабезпечення у спортсменів (на матеріалі велосипедного спорту)»
- 1997 – дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему «Теоретико-методичні аспекти реалізації функціональних резервів спортсменів вищої кваліфікації»

НАУКОВІ ІНТЕРЕСИ

- історія розвитку міжнародного спорту та олімпійського руху
- олімпійський спорт та його сучасні виклики
- олімпійська освіта, теорія та методика підготовки спортсменів в олімпійських видах спорту
- інноваційні технології у фітнесі, спорті та рекреації

ОСНОВНІ НАУКОВІ ПРАЦІ

Автор (співавтор) понад 400 наукових публікацій, зокрема понад 30 фундаментальних книг, серед яких підручники, монографії, навчальні посібники, енциклопедичні видання, що були видані в Україні, Албанії, Бразилії, Іспанії, Китаї, Литві, Польщі, Португалії, зокрема:

- Bulatova M. M. La preparacion fisica. – Barcelona : Paidotribo, 1992. – 407 p.
- Bulatova M. M., Platonov V. N. Trening w różnych warunkach geoklimatycznych i pogodowych. Warszawa : Resortowe Centrum Metodyczno-Szkoleniowe Kultury Fizycznej i Sportu, 1996. – 122 p.
- Platonov V. N., Bulatova M. M. Entrenamiento en condiciones extremas (altura, frío y variaciones horarias). – Barcelona : Paidotribo, 1998. – 190 p.
- Енциклопедія олімпійський спорт : у 5-ти томах. – Київ : Олімпійська література, 2002. – Т. 1. – 496 с., Т. 2. – 584 с., Т. 3. – 632 с., Т. 4. – 607 с., Т. 5. – 528 с. (у співавт.)
- Bulatova M. M., Platonov V. N. A Preparacao Fisica. – Rio de Janeiro : Sprint, 2003. – 388 p.
- Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ : Олімпійська література, 2005. – 464 с. (у співавт.)
- Булатова М. М., Бубка С. Н. (укладач видання). А. Д. Бутовський. Вибрані твори : у 4-х томах. – Київ : Олімпійська література, 2009. – Т. 1. – 336 с., Т. 2. – 424 с., Т. 3. – 360 с., Т. 4. – 448 с.
- Bulatova M., Bubka S. (editors). Olexey Butovsky. Selected Writings. – Kyiv : Olympic literature, 2012. – 224 p.
- Олімпійський спорт : у 2-х томах. – Київ : Олімпійська література, 2009. – Т. 1. – 736 с., Т. 2. – 796 с. (у співавт.)

- Булатова М. М. Енциклопедія олімпійського спорту у запитаннях і відповідях. – К. : Олімпійська література, 2009. – 400 с.
- Bulatova M. Encyclopaedia of Olympic Sports in Questions and Answers. – Kyiv : Olympic literature, 2009. – 400 p.
- Bubka S., Bulatova M. Track and Field: Encyclopaedia in Questions and Answers. – Kyiv : Olimpijska literature, 2015. – 536 p.
- Бубка С. Н., Булатова М. М. Легка атлетика. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2015. – 536 с.
- Platonov V. N., Bulatova M. M. L. Libro 3. Preparation física, tecnico — táctica y psicológica en los deportistas. — Cali : Programa Editorial Universidad del Valle, 2015.
- Булатова М. М. Боротьба. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2016. – 576 с.
- Булатова М. М. Бокс. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2018. – 576 с.
- Булатова М. М. Фехтування. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2017. – 576 с.
- Булатова М. М. Фігурне катання на ковзанах. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2018. – 576 с.
- Булатова М. М. Теніс. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2019. – 576 с.
- Булатова М. М. Хокей на льоду. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2020. – 624 с.
- Булатова М. М. Стрибки у воду. Енциклопедія в запитаннях і відповідях. – Київ : Олімпійська література, 2021. – 656 с.
- Булатова М. М. Олімпійська спадщина України: художній альбом. – Київ : Олімпійська література, 2016. – Кн. 1. – 128 с.
- Булатова М. М. Олімпійська спадщина України: художній альбом. – Київ : Олімпійська література, 2017. – Кн. 2. – 144 с.
- Олімпійське сузір'я України. Атлети. – Київ : Олімпійська література, 2010, 2013, 2020. – 166 с. (у співавт.)
- Olympic constellation of Ukraine: Athlètes. Kyiv : Olimpiyska literatura, 2010, 2013, 2020. – 166 с. (у співавт.)
- Олімпійське сузір'я України. Тренери. – Київ : Олімпійська література, 2011, 2014, 2020. – 264 с. (у співавт.)
- Olympic constellation of Ukraine: Coaches. – Kyiv : Olimpiyska literatura, 2011, 2014, 2020. – 252 с. (у співавт.)
- Olympic Games (1896–1972). – Київ : Олімпійська література, 2012. – 496 р. (у співавт.)
- Olympic Games (1976–2012). – Київ : Олімпійська література, 2012. – 506 р. (у співавт.)
- Bulatova M. Cultural Heritage of Ancient Greece and Olympic Games. – Київ : 2011. – 400 p.
- 25 років разом. Олімпійська освіта / НОК України, Олімпійська академія України. – Київ : Національний олімпійський комітет, 2017. – 128 с. (у співавт.)
- Система олімпійської підготовки: основи менеджменту. – Київ : Перша друкарня, 2018. – 624 с. (у співавт.)

- Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти : навч. посіб. – Київ : Перша друкарня, 2019. – 912 с. (у співавт.)
- Олімпійський рух в Україні: історія і сучасність. – Київ : Перша друкарня, 2021. – 304 с. (у співавт.)
- Bubka S., Vulatova M. Olympic Movement in Ukraine: History and Modernity 2021, 304 с.
- Олімпійський рух. Історія і сучасність : Кн. 1. – Київ : Олімпійська література, 2021. – 648 с. (у співавт.)
- Олімпійський рух. Історія і сучасність : Кн. 2. – Київ : Олімпійська література, 2021. – 672 с. (у співавт.)

У творчому доробку Марії Булатової навчальні посібники для дітей та юнацтва, серед яких:

- Ігри, що підкорили світ. – Київ, 2011. – 132 с. (у співавт.)
- Твій перший олімпійський путівник. – [5-е вид., доп.]. – Київ, 2017. – 128 с.
- Олімпійські ігри. Подорож в давнину. – Київ : 2018. – 48 с.
- Олімпійські ігри. Відродження. – Київ : 2019. – 46 с. (у співавт.)
- Твій олімпійський путівник: [навч. вид.] – [4-е вид., доп.]. – Київ, 2020. – 144 с.
- Розмовник «Олімпійці розмовляють англійською» : у 3-х книгах. – Київ : Олімпійська література, 2010, 2020. – Кн. 1. – 232 с., Кн. 2. – 464 с., Кн. 3. – 336 с.
- Серія посібників, присвячених Іграм Олімпіад, зимовим Олімпійським іграм та Юнацьким Олімпійським іграм (2008–2024)
- Your First Olympic Guidebook. – European Olympic Committees, [5-ть видань] – 2011, 2013, 2015, 2017, 2020. – 144 р. (мова англійська)
- First Olympic Guidebook. – European Olympic Committees. Національні олімпійські комітети Португалії, Албанії, Казахстану, Литви. – 2020, 2022, 2023, 2024. (мова португальська, албанська, казахська, литовська)

Серії плакатів:

- Серія з 10 плакатів з історії стародавніх і сучасних Олімпійських ігор, 2005 р.
- Серія з 12 плакатів, що розкривають важливі сторінки історії стародавніх і сучасних Олімпійських ігор, знайомлять з олімпійською символікою, історією олімпійських видів спорту, видатними українськими спортсменами-олімпійцями, 2012 р.
- Серія з 17 плакатів з історії олімпійських видів спорту і досягнень в них атлетів України, 2014 р.
- Серія з 60 плакатів, що розкривають історію становлення і розвитку олімпійських видів спорту – від давнини до сучасності, а також досягнення в цих видах спорту атлетів України, 2015–2016 рр.

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ, ЯКІ ВИКЛАДАЄ В НУФВСУ

- Сучасні виклики професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з ФКС
- Наукові проблеми сучасного олімпійського спорту та підготовки спортсменів
- Олімпійський спорт
- Олімпійський рух у сучасному суспільстві
- Історико-культурна спадщина Олімпійських ігор

ПРОФЕСІЙНА І ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

1992–1996 – член Комісії «Жінки і спорт» Ради Європи

1995–2001 – член Комісії «Інтеграція в суспільство через спорт» Ради Європи

1998–2000 – член Директорату Європейського товариства спортивної інформації «Clearing House»

1998–2019 – директор Центру олімпійських досліджень та освіти
1999 – до сьогодні – президент Олімпійської академії України
2000 – до сьогодні – член Виконкому Національного олімпійського комітету України
2000 – до сьогодні – член Президії Науково-методичної ради Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту
2000-2004 – член Експертної ради Вищої атестаційної комісії України
2001 – до сьогодні – голова Комісії з олімпійської освіти та культури НОК України
2002 – до сьогодні – член Ради Міжнародної асоціації університетів фізичної культури і спорту
2004 – до сьогодні – член Науково-методичної ради Міжнародної олімпійської академії
2004–2008 – голова Експертної ради Вищої атестаційної комісії України
2010 – до сьогодні – член Міжнародного товариства олімпійських істориків (ISON)
2016 – до сьогодні – член Комісії МОК «Культура та олімпійська спадщина»
2017–2022 – член Комісії з підвищення кваліфікації тренерського складу та розроблення стратегії олімпійської підготовки НОК України
2018 – до сьогодні – віцепрезидент Асоціації Європейських олімпійських академій
2018 – до сьогодні – віцепрезидент Національного олімпійського комітету України
2019 – до сьогодні – член Етичної комісії НОК України
2019 – до сьогодні – представник України у всесвітній мережі Міжнародного олімпійського комітету «Чемпіон з олімпійської освіти та культури»
2019 – співзасновник Товариства істориків фізичної культури і спорту України
2020 – до сьогодні – член Комітету FISU з освіти
2021 – до сьогодні – член Комісії Європейських олімпійських комітетів «Культура та освіта»
2022 – до сьогодні – член Виконкому Міжнародного товариства олімпійських істориків (ISON)

ВІДЗНАКИ ТА НАГОРОДИ

Державні нагороди України

- Заслужений діяч науки і техніки України (2000)
- Державна премія України в галузі науки і техніки (2000) – за цикл наукових праць «Фундаментальні дослідження гіпоксичних станів та розробка методів використання адаптації до гіпоксії в медицині і спорті»
- Почесна грамота Верховної Ради України (2004)
- Орден княгині Ольги III ступеня (2010)
- Орден княгині Ольги II ступеня (2016)
- Орден княгині Ольги I ступеня (2021)

Нагороди міжнародних організацій

- Нагорода Міжнародного олімпійського комітету – медаль П'єра де Кубертена (2009) за внесок у розвиток олімпійського руху та популяризацію ідей і цінностей олімпізму
- «Трофей Президента МОК» – приз Томаса Баха (2015) за служіння олімпійським ідеалам
- Нагорода Міжнародного олімпійського комітету «Спорт і мистецтво» (2015)
- Нагороди Міжнародної олімпійської академії – «Афіна» та «Золотий знак» (2012) за впровадження інноваційних підходів в олімпійській освіті
- Нагорода Міжнародного товариства олімпійських істориків «Меморіальна плакета Д. Вікеласа» (2014)
- Медаль «Дружба» Президента Монголії (2010)
- Медаль Пошани Національного олімпійського комітету Литви (2013, 2015)

- Медаль Національного олімпійського комітету Грузії (2016)
- Медаль Національного олімпійського комітету Казахстану (2017)

Відомчі нагороди та відзнаки громадських організацій

- Медаль Платона «За видатні досягнення в прогресі суспільства» Української академії наук (2004)
- Медаль Української академії наук за наукові досягнення в галузі спорту (2005, 2011, 2012)
- Медаль Національного олімпійського комітету України імені О. Д. Бутовського (2014)
- Медаль Національного олімпійського комітету України «За відданість олімпізму» (2016)
- Знак Міністерства освіти і науки України «За наукові та освітні досягнення» (2016)
- Орден Української академії наук «За творчі досягнення» (2016)
- Знак Пошани Міністерства внутрішніх справ України (2015)
- Медаль Академії педагогічних наук України «Ушинський К. Д.» (2016)
- Подяка Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Верховної Ради України (2016)
- Відзнака Полтавської обласної адміністрації (2018)
- Почесний знак Міністерства оборони України (2019)

Премії

- Премії Національного олімпійського комітету України «За найкращу наукову книгу року» (2006, 2011, 2013, 2015, 2017, 2020)
- Премія міністерства культури України «Кришталева книга» за найкращу книгу України в номінації «З глибини століть» (2010)

Звання Doctor Honoris Causa та заслужений професор:

- Національного університету фізичного виховання і спорту України
- Іbero-американського інституту спорту (Сан-Карлос, Венесуела)
- Пекінського столичного університету фізичної культури і спорту (Китай)
- Національного університету фізичної культури і спорту Бухареста (Румунія)
- Казахстанської академії спорту і туризму (Алмати)
- Спортивної академії Монголії (Улан-Батор)
- Державного університету фізичного виховання і спорту Республіки Молдова (Кишинів)
- Державного інституту фізичної культури і спорту Вірменії (Єреван)